

บทคัดย่อ

ปัญหาสำคัญของเยาวชนคนไทยในปัจจุบัน คือ ปัญหาการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ และการเที่ยวสถานบันเทิงเนื่องจากสถานที่กึ่งดื่มเปิดบริการใกล้มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จึงเกิดการศึกษารูปสงค์การเที่ยวสถานที่เกี่ยวข้องกับดื่มของนักศึกษา ซึ่งมีวัตถุประสงค์ 2 ประการ โดยประการแรก เพื่อศึกษาพฤติกรรมของนักศึกษาต่อการเที่ยวกึ่งดื่ม ประการที่สอง เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อจำนวนความถี่ในการไปเที่ยวสถานที่เกี่ยวข้องกับดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาโดยการใช้แนวคิดต้นทุนค่าเดินทาง (Travel Cost Method) ปัจจัยที่ศึกษาประกอบด้วย ค่ากึ่งดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ค่าเดินทางไปกลับสถานที่ที่เกี่ยวข้องดื่ม เวลาที่ใช้ในการเดินทางไปกลับ เวลาที่ใช้ในสถานที่ที่เกี่ยวข้องดื่ม และปัจจัยลักษณะทางประชากร รายได้และต้นทุนการไปเที่ยวสถานที่เกี่ยวข้องดื่มทั้งหมดของแต่ละกลุ่มตัวอย่าง จากการสุ่มสำรวจ กลุ่มตัวอย่าง นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในระดับปริญญาตรี โครงการภาคภาษาไทยและภาคภาษาอังกฤษ คณะเศรษฐศาสตร์ เฉพาะนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และ 4 เกี่ยวกับการไปเที่ยวกึ่งดื่มในปีการศึกษา 2549 จากนั้นใช้แบบจำลองแบบปัวซอง ทำการประมาณค่าและหาค่าผลกระทบส่วนเพิ่ม ณ ค่าเฉลี่ยและค่าฐานนิยม รวมถึงการหาค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อตัวแปรต่างๆ

ผลการศึกษากลุ่มตัวอย่างนักศึกษาโครงการภาคภาษาไทย 259 คน และโครงการภาคภาษาอังกฤษ 55 คน รวม 314 คน มีนักศึกษากลุ่มที่เกี่ยวข้องดื่ม และกลุ่มที่ไม่เกี่ยวข้องดื่ม คิดเป็นร้อยละ 63.69 และ 36.31 ของนักศึกษาทั้งหมดที่สำรวจ ตามลำดับ โดยแต่ละโครงการมีลักษณะคล้ายกันคือ มีสัดส่วนนักศึกษาทั้งชายและหญิงที่ไปเที่ยวกึ่งดื่มมากกว่าไม่เกี่ยวข้องดื่ม

สถานที่ที่นักศึกษานิยมไปเที่ยว คือ ทองหล่อ/เอกมัย รัชดา สยาม/สีลม ข้าวสาร/พระอาทิตย์ รังสิต โดยนักศึกษาโครงการภาคภาษาไทยที่ไปเที่ยวกึ่งดื่มไปเที่ยวสถานที่เกี่ยวข้องดื่มเฉลี่ย 17.54 ครั้งต่อปีการศึกษา หรือ 2.19 ครั้งต่อเดือน ส่วนนักศึกษาโครงการภาคภาษาอังกฤษจะไปเที่ยวกึ่งดื่ม มากกว่าคือ 27.83 ครั้งต่อปีการศึกษา หรือ 3.47 ครั้งต่อเดือน

นักศึกษาโครงการภาคภาษาไทยไปเที่ยวเฉลี่ย 17.54 ครั้งต่อปีการศึกษา หรือ 2.19 ครั้งต่อเดือน โดยนิยมไปถนนข้าวสาร/พระอาทิตย์และรังสิต ซึ่งอยู่ใกล้มหาวิทยาลัย ส่วนนักศึกษาโครงการภาคภาษาอังกฤษไปเที่ยวเฉลี่ยสูงกว่านักศึกษาโครงการภาคภาษาไทย คือ ไปเที่ยว 27.83 ครั้งต่อปีการศึกษา หรือ 3.47 ครั้งต่อเดือน โดยนิยมไปทองหล่อ/เอกมัย นักศึกษาภาคภาษาไทยและภาคภาษาอังกฤษจะมีค่าใช้จ่ายกึ่งดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ในสถานที่ที่เกี่ยวข้อง

ดิ่มเฉลี่ย 343 และ 496 บาท ต่อครั้ง และค่าเดินทางไปกลับสถานที่เที่ยวกินดิ่มเฉลี่ย 80 และ 125 บาทต่อครั้ง เวลาที่ใช้ในการเดินทางไปกลับเฉลี่ย 0.67 และ 0.95 ชั่วโมงต่อครั้ง ส่วนเวลาที่ใช้ในสถานที่เที่ยวกินดิ่มเฉลี่ยของนักศึกษาทั้งสองโครงการไม่ต่างกันมากนัก คือ 3.58 และ 3.41 ชั่วโมงต่อครั้งตามลำดับ ทั้งนี้ นักศึกษาจะมีพฤติกรรมไปเที่ยวเป็นกลุ่มในช่วงระหว่าง 5 ถึง 10 คนมากที่สุด โดยนิยมไปเที่ยววันศุกร์และเสาร์ ขณะที่นักศึกษาที่ศึกษาที่วิทยาเขตรังสิต ส่วนใหญ่นิยมไปเที่ยววันจันทร์ถึงพฤหัสบดี เนื่องจากเป็นช่วงที่อยู่หอพัก ทั้งนักศึกษาชายและหญิงต่างก็ให้เหตุผลในการมาเที่ยวว่าเพื่อสังสรรค์กับเพื่อน และส่วนใหญ่มีระดับการดิ่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ในระดับสนุกสนาน

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับจำนวนครั้งในการไปเที่ยวสถานที่เที่ยวกินดิ่มอย่างมีนัยสำคัญทางเรียงตามลำดับค่าความยืดหยุ่นจากมากไปน้อย ได้แก่ เวลาที่ใช้ในสถานที่เที่ยวกินดิ่ม ประสบการณ์การดิ่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ เงินได้สุทธิของนักศึกษา การอาศัยอยู่หอพัก ค่าใช้จ่ายสินค้าพักผ่อนประเภทอื่นๆที่ไม่ใช่เพื่อการเที่ยวกินดิ่ม และค่าใช้จ่ายเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ที่ซื้อมาบริโภคเอง แสดงให้เห็นว่า เวลาที่ใช้ในสถานที่เที่ยวกินดิ่มที่เพิ่มขึ้นซึ่งแสดงความชอบการไปเที่ยวกินดิ่มและประสบการณ์การดิ่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ จะส่งผลให้จำนวนครั้งในการไปเที่ยวเพิ่มขึ้น รวมถึงการอาศัยอยู่หอพักจะทำให้เกิดความอิสระในการไปเที่ยวได้มากขึ้น ส่วนเงินได้สุทธิที่เพิ่มขึ้น จะเป็นตัวกำหนดให้การไปเที่ยวกินดิ่มเพิ่มขึ้น ตามทฤษฎีอุปสงค์ ขณะที่ค่าใช้จ่ายสินค้าพักผ่อนและค่าเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์เป็นสินค้าทดแทนการเที่ยวกินดิ่ม

ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับจำนวนครั้งในการไปเที่ยวสถานที่เที่ยวกินดิ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เรียงตามลำดับค่าความยืดหยุ่นจากมากไปน้อย ได้แก่ เวลาที่ใช้สันทนการต่างๆที่ไม่ใช่เพื่อการเที่ยวกินดิ่ม ความเคร่งครัดทางศาสนา เวลาที่ใช้ในการเดินทางไปกลับสถานที่เที่ยวกินดิ่ม และค่าใช้จ่ายสินค้าอุปโภคบริโภค นั่นคือ ความเคร่งครัดทางศาสนา นำไปสู่ความเชื่อและการปฏิบัติที่จะลดการดิ่มและการเที่ยวกินดิ่มที่ลดลง ส่วนเวลาที่ใช้สันทนการต่างๆที่ไม่ใช่เพื่อการเที่ยวกินดิ่มและเวลาที่ใช้ในการเดินทาง จะส่งผลให้การเที่ยวลดลงตามแนวคิดต้นทุนค่าเดินทางนั่นเอง ส่วนค่าใช้จ่ายสินค้าพักผ่อนอื่นๆและค่าใช้จ่ายเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์เป็นสินค้าประกอบการเที่ยวกินดิ่ม

เป็นที่น่าสังเกตว่า ปัจจัยที่มีความยืดหยุ่นสูงส่วนใหญ่เป็นปัจจัยลักษณะทางสังคม (ประสบการณ์การดื่มและความเคร่งครัดทางศาสนา ยกเว้นการอยู่หอพัก)และ การใช้เวลา ขณะที่ปัจจัยรายได้ ค่าใช้จ่าย และต้นทุนการเดินทางไปเที่ยวที่เป็นตัวเงิน กลับเป็นปัจจัยที่กำหนดการเปลี่ยนแปลงการไปเที่ยวไม่มากนัก

จากผลการศึกษาข้างต้น สามารถนำมาเป็นข้อมูลในการกำหนดมาตรการในการลดการไปเที่ยวสถานที่เที่ยวกินดื่มของนักศึกษาได้ เนื่องจากปัจจัยเวลาที่ใช้ในการเดินทางอื่น ๆ และความเคร่งครัดทางศาสนา ส่งผลให้จำนวนครั้งในการเที่ยวลดลง ดังนั้นมหาวิทยาลัยควรมีการส่งเสริมกิจกรรมในรูปแบบต่างๆให้นักศึกษาทำมากขึ้น ปฏิเสธสำนักทางศีลธรรมศาสนาแก่นักศึกษา ส่วนปัจจัยเวลาที่ใช้ในการเดินทางไปกลับและค่ากินดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้จำนวนครั้งในการเที่ยวลดลง ภาครัฐจึงควรบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังในการห้ามตั้งใกล้สถานศึกษา หรืออาจจะเก็บค่าธรรมเนียมในการเปิดขายเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ที่มีอยู่รอบมหาวิทยาลัยให้สูงกว่าบริเวณอื่นๆ เนื่องจากค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้น จะทำให้นักศึกษาเที่ยวน้อยลงและเนื่องจากประสบการณ์การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การเที่ยวกินดื่มเพิ่มขึ้น มหาวิทยาลัยจึงควรให้ความสำคัญกับกิจกรรมที่จัดให้นักศึกษาปี 1 และผู้ปกครองควรระวังพฤติกรรมกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ที่อาจส่งผลให้บุตรหลานปฏิบัติตามได้